

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Alegerea dela Nitra și naționalitățile.

Fructele s'au copt. După 28 ani de domnie, am puté dice absolută, elementul magiar în Ungaria își pôte face corolariul faptelor și a instituțiilor puse în viață. În special dezvoltarea vieții constituționale trebuie să ne bată la ochi. Era în cadrul vieții constituționale exercitarea dreptului cardinal al fie-cărui cetățen îndreptățit: dreptul electoral apare în o lumină atât de tristă, atât de detestabilă cum nu-l mai aflăm în altă țară din Europa. Incepând dela exercitarea dreptului de alege în comună și până la dieta țării, ne întâlnim cu o iconă falsă.

În alegeri de juđi, de oficiali la comitat, și în gradul cel mai mare în alegeri de deputați, dreptul electoral, carele ar trebui să rămână sânt și inviolabil, devine foarte adeseori obiect de dispreț, de multe ori falsificat, fie prin puterea forței, fie prin minciună, înșelăciune și terorism. Despre o atare țără apar justificate vorbele ce odinioară sunară amar la adresa Romei și a poporului roman: *urbs venalis*.

Alegerea dela Nitra, asupra căreia am dat atâtea notițe, va rămâne un prototip fidel al modului cum se scie garanta în Ungaria exercitarea liberului vot de alegere la dieta țerei. Noi naționalitățile bine se ne însemnă acest act, desbaterile din dietă, informațiunile prețioase a celor 4 deputați opoziționali în frunte cu monsignorele Pázmándy, discușiunile din diaristica magiară, și mai vartos opinia presei străine. Și pentru-ce toate acestea? ni se va pune întrebarea. Ce ne pasă nouă, că la Nitra voința unui Tarnoczy, fabricant de pompe și nimic alta, firesce omul guvernului și în specie uneltă cutezanță a ministrului, a terorizat și a dispus după plac câteva mii de ómeni? Au nu avem și noi câteva casuri de alegere analóge? Ba da! Avem exemple alegerile dela Baia de Criș din anul 1887, unde deputatul național cădând, și făcându se protest s'a constatat din fir în pâr toate

abusurile ne mai pomenite prin un deputat dietal esmis ca comisar, alegerile dela Sasca, Șiria etc. Nu aveam însă o alegere controlată prin chiar înșiși magiarii, și încă prin deputați dietali anume chemați. Acum deja există și pentru dâșii și pentru noi, un scandal alegeric. Éta pentru ce trebuie să notăm bine această alegere. De acum înainte să ne mai dică cont. Szapáry, ori alt bărbat de stat magiar că: écă numai așa din cerbi-coșie suntem pasivi, și nu ne apropiem de urna electorală. Ne va fi de ajuns ca să ii amintim în ce mod s'a petrecut alegerea dela Nitra.

Mergeți, până veți da cu capul de păreți și alegeți voi! Noi vom rămâne spectatori, până când garanță vom avé, că putem alege liberi.

Dacă românii, și în legătură cu ei celelalte naționalități ar fi tot scris la broșuri, arătând străinătății abuserile electorale, ei n'ar fi putut da o iconă așa fidelă, cum au dat-o înșiși magiarii, prin detașările în dietă asupra alegerii dela Nitra. Străinătatea vrând nevrând, acum trebuie să credă, că în adevăr în Ungaria: dreptul electoral e un ce condiționat dela voința guvernului, și cumcă el există numai pe hârtie, în realitate se l'esercieze atârna dela împregiurări.

Și încă mai mult! Străinătatea trebuie să tragă consecuența și să-pună întrebarea: dacă fața de magiari unelte guvernului purced astfel, ce nu vor cuteza acelea fața de naționalități și fața de candidații lor? Îndesert se vor mai scrie din partea magiarilor broșuri despre libertățile noastre din Ungaria! căci ele vor afla porțile închise.

Nitra-Tarnoczy au contribuit și dat un mare avânt cestiunei naționalităților în străinătate și acasă. Un guvern, sub care voințele alegătorilor pot fi maltratate după plac, nu mai pôte să dureze decât de ađi pre mâne. Și în consecuență un sistem de guvernare, în carele esecutorii legii pot să abuzeze de legi fără a fi trași la răspundere, e cu desăvârșire compromis. A prelungi corupțiunea în infinit e

imposibil. Corupțiunea aduce mórte unui individ, tot astfel ca și unei corporațiuni ca și unui sistem.

Modul cum s'a descris în detaliu toate fazele acestei alegeri în dietă e o palmă dată parlamentarismului. Scenele petrecute cu această ocaziune arată decadența vieții parlamentare magiare.

Să nu uităm această alegere, ci mai vartos să le scótem ochii, celor ce ăiua la améđi ar voi să ne pórte cu lumina. — Vom striga deci, celor ce au puterea în mână: numai naționalitățile pot să mai regenezeze viața publică, dați-le posibilitatea să o facă această, alt cum ce nu voiți astăđi, puteți fi nevoiți a face mâne.

Revista politică.

„Gazeta Norodava” aduce din isvor demn de totă credință o serie de împărțări asupra activității subcomitetului comisiunei austriace pentru reforma electorală. După aceste împărțări principiul fundamental al viitoare reforme electorale îl forméază înființarea a două curie deosebite pentru masa poporului escluse de dreptul electoral. Această înființare este aprobată din partea celor mai însemnați factori parlamentari. — Deocamdată se ocupă subcomitetul numai cu construirea tehnică a nóuelor cercuri electorale, cu împărțirea mandatelor pe singuraticele state aparținătoare corónei, precum și cu defigerea hotarelor nóuelor cercuri electorale.

Mai interesantă însă este împărțirea, ce o face această foie, că adevărate partidele coalițiunei nu țin reforma electorală de prea urgentă, și că toți locuitori s'ar fi exprimat, că reforma electorală e grabnică numai pentru agitatori, nu însă și pentru populațiune. La dorința expresă a împăratului, regimul a provocat subcomitetul de a-și fini lucrarea, ce i-s'a încredințat și astfel în decurs de o săptămână va fi silit subcomitetul de a-și fini lucrarea. Cunoșcătorii relațiilor parlamentare se îndoiesc, că

comisiunei i-ar succede de a întocmi un astfel de proiect care să întrunească majoritatea prescriasă de două terțialități.

Pe de altă parte împărțesce numita foie, că cestiunea reformei electorale se află tot în stadiul de mai nainte. Greutatea cestiunei zace în împărțirea mandatelor pe singuraticele țeri. Contole Hohenwarth ar fi făcut în această privință unele propuneri, cari însă nu au fost spriginite.

Diarul german „Münch. Allg. Zeitung” vorbind într'unul din numérii săi recentți despre stările din Ungaria și în special despre situațiunea cabinetului, dice între altele: „Neîndestulirea curții, care a răsturnat și pe Wekerle; judecata aspră, exprimată prin alocațiunea Papei Leo XIII asupra introducerii căsătoriei civile în Ungaria; ivirea fanatismului religios în unele părți locuite de catolici; poziția dușmănoasă a aristocrației față cu sistemul domnitor — toate aceste împrejurări aruncă partida liberală în ultima ei pozițiune. Este un joc foarte cutezat, pe care îl fac conducătorii liberalilor, întrebuițând puterea guvernului, care încă e în mână lor, cu un arbitriu ne mai pomenit. Nimic nu pôte fi pentru magiarism mai periculos, — astfel judecă ministerul Bánffy — decât formarea unei partide strict catolice și strict monarchice, care s'ar puté folosi pentru reînființarea unui regim adevărat monarchic. Desastrul guvernului în camera magnaților este o fasă nouă a tocirei sistemului parlamentar actual. Probabil, că în locul ministerului Bánffy, va urma altul și mai scurt de viață și în urmă se va dovedi, că liberalismul și-a trăit traiul în Ungaria.

În ședința din 29 Martiu a camerei deputaților englezi s'a primit ca în Irlanda, Scoția, Wales să se înfiinzeze corporațiuni legislative locale. În firul discușiunilor Trevelyan dezvoltă tema, că propunerea această aduce pe tapet o cestiune mare. Dela propuneri abstracte nu

FOIȚA.

Nopti senine.

De F. M. Dostojevski.

— Traducere. —

(Urmare.)

A doua nópte.

Și ea mi-a strâns mâna. Sunt de două ore aici și n'are ideă, ce am avut ađi totă ăiua.

Uitându-se drept în ochii mei îmi dise: „Ieri n'am purtat prea ca o fată credulă! Dacă, trebuie să vorbesc despre mine, te rog spune-mi mai întâiu istoria d-tale”, „Istoria?” strigai eu. „Istoria?” Dar cine ți-a spus, mă rog, că am eu vre-o istorie? Nu eu n'am nici una.

„Cum ai trăit însă fără să ai o istorie?” mă întrepruse ridând.

„Fără nici o istorie. Am trăit numai pentru mine — singur, singurel. Înțelegi, mă rog, ce însemnéază „singur”?”

„Cum să fie asta posibil... N'ai vădut nici odată ómeni?”

„Ómeni väd eu, dar cu toate acestea „unt singur”.

„Și nu vorbești cu nimeni?”

„Drept spunând, cu nimeni.”

„Explică-te: cine ești d-ta? Ba aș-téptă puțin — mi se pare că știu. D-ta ai o bună ca și mine, ea este órbă și nu mă lasă să mă duc de lângă ea așa, că mai am uitat să vorbesc. Înainte cu două ani m'am depărtat odată de lângă ea și când am venit înapoi a încopciat cu un ac vestmântul ei de al meu.

Așa ședem cât e ăiua lângă olaltă, ea lucră la ciorap deși e órbă și eu trebuie să cos séu să i cetesc ceva. Mie mi se pare această foarte ciudat, încât cred că sunt înfectată.”

„Nu mă rog, eu n'am o astfel de bună.”

„Atunci nu pricep, cum poți să stai acasă?”

„Voesci să sci, cine sunt? Ei bine eu sunt un original!”

„Un original?” răspuse fata și rise ca și când n'ar mai fi rís de un an întreg. Șci, că este amuzant, să vorbesc cu d-ta! aide să ședem pe o bancă... Nimeni nu trece p' aici și nimeni nu ne aude. Incepeți istorisirea. Ce este aceea, un original?”

„Un om interesant”, răspunsei eu atins de surisul ei copilăresc, „este cum am dice

un tel de caracter... sci ce-i aceea fantastic?”

„Un fantast? cum să nu știu, căci si eu sunt o fantastă. Ce nu-i pôte veni cuiva în cap, când șede lângă bună-sa. Visul cătră fantasma nu este în el... închipeșteți că am visat, că mă mărit după un prinț chinez.

„De minune! așa dară dacă ți stă în gând, că ai să te măriți după principe chinezesc, ne cam înțelegem pe deplin. Dar permite mi te rog să știu cum te cheamă.”

„În cele din urmă ajungi tocmai la această...”

„Nu-mi veni până acum în minte, căci mă simțesc prea bine...”

„Mă cheamă Nasstencia.”

Nasstencia — numai Nasstencia?”

„Numai? adevă pentru d-ta Nasstencia să fie prea puțin, nesăturatul?”

Mă pusei lângă dânsa și începui: Amică Nasstencia, este o óră din ăi pentru mine, pe care o plac foarte mult și această este când toate lucrările se întrerup, fie-care se grăbesce acasă să mănânce și să se odihnéască și pe drum încă face planuri vesele pentru séră, nópte și celalalt timp disponibil. Tinerul nostru, trebuie să-mi conceđi Nasstencă ca să povestesc în persóna a treia de el, căci

mi-ar fi incomod a vorbi în persona întâiu, tinerul nostru cum am ăis, încă nu-i fără ocupație și umblă și el după ceilalți. Fiziionomia sa palidă puțin expresivă dovedesce un simț deosebit de mulțămire și el privește spre roșéta de séră a cerului, care dispare încetul cu încetul de pe orizontul cel rece al Petersburgului. El e mulțămit, căci afacerile cel supără de ăiua de mâne și le-a isprăvit, este îndestulit întocmai ca un scolar care fuge de pe băncile scólei la jocurile lui de predilecțiune. Acum e însă cam pe gânduri... Ai putea crede, că din cauza prânđului sau a cinei posibil... nu, Nasstencia, acestea sunt minciuni pentru el. Abia vede cu ochii calea pe care nimic nu-i atrage atențiunea. Cu o mână fatală i-a aședat în șir deita fantasiei chipuri d'o vi-étă de cele mai minunate, ce n'a existat nici odată... ba încă pare că-l transportă de pe trotoarul, pe care merge cătră casă până la al șeptelea ceruri de cristal. Cércă numai de-l opresce, întrébă-l unde se află, unde merge, prin care stradă a trecut... și de sigur nu-și aduce aminte, ba încă mănăiat va căuta să spună o minciună ca să scape de incomodare. Tocmai de aceea fugoa așa și strigă chiar, când o bătrână în mijlocul

să pôte aștepta, ca guvernul să le și apriginească numai decât. Chiar și din acest motiv guvernul trebuie să lucre într'acolo ca să nu-și lege libertatea de acțiune și să nu preînfluințeze intențiunile camerei. Oratorul e convins, că poporul nu va aproba în totdeauna, ca activitatea parlamentului să fie împedecată prin concurența a patru națiuni, cari toate doresc legi deosebite.

După cum i-se anunță din Constantinopol agenturei telegrafice rusești, cestiunea macedoniană din nou începe a atrage asupra sa atențiunea Europei. În Bulgaria s'a ținut nisece meetinguri foarte tumultuoase în favorul macedonenilor, și astfel Pôrta a pretins lămurire dela agentul bulgar Dimitriew, cum de guvernul din Sofia nu e hotărât să ia măsuri energice față cu acele meetinguri. Starea s'a mai agravat și prin faptul, că comitetul macedonen convocase o ședință generală a tuturor comitetelor și subcomitetelor macedonene, pe 31 l. tr. în Sofia, pentru a desbata asupra modului, cum s'ar puté realiza art. 23 al tractului dela Berlin și pentru de-a compune o adresă către Pôrta și către toate puterile mari europene. La acestea observă diarul rusec „Novosti” următoarele: „Cestiunea macedonenă s'ar puté deslega pe cale pacinică. Marile puteri ar puté pune la inima Pôrtei, să introducă în Macedonia reformele necesare, însă nu le-ar sta bine să mai aștepte poftete revoluționare ale bulgarilor nesățioși. Marile puteri, mai ales cele din tripla alianță, ar trebui să-și cugete, că pe peninsula balcanică există nu numai Bulgaria, ci și alte state, cari asemenea voesc să trăiescă și să se desvôlto. Sârbii, grecii și românii, cari locuiesc în Macedonia, nu pot fi băgați toți în sacul bulgar, căci un astfel de amestec ar puté avea ca urmare numai un nou resbel. Ce se ține de Rusia, ea în cestiunea această pôte discuta numai cu Pôrta și cu puterile mari, și ar fi de dorit, ca aceste să-i dea cestiunei macedonene o atențiune mai serioasă, fără de a aștepta protestul diplomatic al Rusiei”.

Noutăți.

Manevre în Ardél. Din Viena se anunță, că șeful statului major al armatei, bar. Beck va sosi la Alba-Iulia, apoi va merge la Deva și Orăștie pentru a studia terenul pentru manevrele de toamnă între corpul 7 de armată (Timișoara) și corp. 12 (Sibiu).

Proces monstru. Din Alba-Iulia se serie, că învêț. Simion Socaci și la 18 țărani li s'a întentat proces pentru agitare.

trotoarul îl întrebă de drumul ce-l perduse. Supărat merge mai încolo și abia observă, că unul din trecători îl privește rîdînd, că o băiată îi face loc și începe să rîdă tare, când acelea vîdu cum da din mîni. Aprîpe era să începă aceeași fantasmă și bătrîna și băiată, când el cu un fel de simț nou, estraordinar ajunge acasă. Măncase deja de prînz, masa-i fu curățită — el însă își veni în fire, când mult gînditoare și totdeauna rău dispusă Matrjona îi aduse țigare. Incepu a se întuneca, sufletul îi era gol și trist, și un val vîrtej de visări zăceau în el. O liniște mare domnia în odaia sa. Când cineva se odichnesce, este singur și nu face nimic, este eșpus fantasiei, care e când mai mare, când mai mică, fierbe ca și apa din cană pentru cafea a bătrînei Matrjona, care îi grija de cuhnă și făcea cafeaua. Cartea, ce și-o lua fără nici un scop îi cădu din mîni visătorului meu, când încă nu ajunse nici la a treia pagină. Eram în începe jocul fantasiei, eram și face cursul ei și îl transportă într-o nouă lume cu o nouă viață de dulci plăceri... visuri nouă și fericiți nouă, totul un venin îmbătător! Ce-i păsa lui de realitate!

El nu se cugetă că o să bată și pentru el cîsul când pentru o zi de viață reală

Ca'n Rusia. „Hazánk” aduce scirea, că gendarmeria a confiscat, cu puterea notele corului popular românesc din Curtici, aflînd vești Dîmne, că ele ar conținea cîntece „daco-române”.

— Incă o volnicie. Invățatorul Făgărașan din Thur (lîngă Blaș) a fost escortat de gendarmi la Alba-Iulia.

Nou proces în contra „Zastavei”. Procuratura reg. din Seghedin a intentat un nou proces de presă în contra diariului sârbesc „Zastava”. Procurorul a cerut, ca în redacția diariului să se facă o aspră perchișiune.

— Palatul dela Cutroceni. Noua zidire a palatului dela Cutroceni e aprîpe terminată. Acum se lucră la mobilarea în interior și la clădirea dependențelor și grajdurilor. Principele și principesa moștenitoare a României se vor muta érna viitoare în acest pelat.

„Daco-românism în armată”. Sub titlul acesta „Nemzet” aduce o scire de tot nostimă. După numita fîie „patriotă” vîd acum fantoma „daco-românismului” și în șirurile armatei cesare și regesci. Se susține adevă, că s'ar fi aflat la un sub-oficer de vîntori din Sibiu tipărituri „anti-magiare”, între cari și nisece foi, pe cari se pot vedé portretele condamnaților în procesul Memorandului, apoi o scrisoare a lui Urechî, adresată către femeile din Ardél și Bănat, în care președintele Ligei face atente pe femei, să păzescă copii lor de kisdedovuri.

— Liberat. Dl Dionisie Roman, care și-a făcut osînda de 8 luni închisore de stat, dictată în procesul Memorandului, s'a reînțors dela Vaș în Mediaș, Sâmbătă în 31 Martiu. Dela Copșa până la Mediaș, d-nul Roman a fost petrecut de-un șir frumos de trăsuri, é la marginea Mediașului îl așteptau o mulțime de vr'o 200 țărani români. Sêra s'a dat la casele dlui Roman o cină, la care au participat un număr frumos de óspeți.

Atentat cu dinamită la statua lui Hentzi. Din Budapesta se anunță, că în 2 Aprile la 1 óră după miezul nopții s'a făcut un grósnic atentat cu bombă la statua lui Hentzi. Esplosiunea bombei a produs o detunătură atât de puternică, încât se părea provenită ca din cel puțin 10 tunori. Toate ferestrele edificiilor din apropiere, precum: la palatul arhiducelui Iosif, ministeriul de finanțe, firele telegrafice și etc. au fost sdobite în bucăți. Statua însă a scăpat teféră și numai de o parte a fost puțin stricată, rămînînd numai îngălbenită de fum.

Polițistul, care păzia pe piața S-tului George, a observat lîngă monumentul lui Hentzi pe un bărbat elegant îmbrăcat, care ține un fiul aprins în mîna. El voi să mîergă într'acolo, când individul suspect începu să fugă. În momentul următor se auđi o de-

și-ar da toți anii lui de fantasie. Nu perde însă nimic, căci el stă mai presus de dorințele sale, este însuși artistul vieții sale și fiecare óră și-o cronesce după voia sa. Și este așa de ușor, așa de naturală lumea această din povești, că în loc de a o lua de o decep și se pare, că prea e în realitate. Nopți nedurmite îi trec ca un moment de cele ferice. Apar diorile de ă prin forăstră cu razele luminei în odaie, visătorul nostru se aruncă obosit, pe pat și scóte suspinuri dulci din inimă. Ce decepțiune! în pieptul lui apare amorul cu bucuriile nenumărate și necazurile lui. Să fie această óre numai vis?... această grădină părăsită și sêlbatică cu potecile acoperite cu mușchi și unde se preumblau cu dulci și voioase visări? această casă părintescă în care ea trăise atîta timp cu bărbatul ce vecinic nu vorbea... „Totă viața d-tale ai visat?”

„Totă Nasstenca, și cred că așa o voi și sfîrși”.

„Asta nu-i posibil”, răspunse ea neli-niștită, „nu pôte să rămînă așa. În cele din urmă ar trebui să-mi ispăsesc viața tot pe lîngă buna mea”.

(Va urma).

tunătură grozavă. Piața se umplu de fum, toate ferestrele caselor dimprejur se sparseră.

În urma detunațiunii straja dela palat dădu alarmă. În primul moment nu scia nimeni, ce s'a întemplat.

Amploiații dela ministerul de finanțe, care se aflau în piața Sf. George și un polițist, spun, că au vîdu un domn elegant îmbrăcat fugînd dela monument spre suburbul Christinenstadt, unde a dispărut în strada Atilla.

Puterea esplosiunii a fost așa de mare încât monumentul ar fi fost desigur distrus, dacă atentatorul ar fi aruncat materia esplosibilă în mai mare apropiere de el. Poliția a păđit totă nóptea pe piața Sf. George. În fine poliția a arestat pe atentatorul. Acesta este redactorul Adrian Szeles al fîiei săptămânale „Olvasd”, el — precum se scie — de curînd a fost condamnat la șase luni pentru lesa Maiestate.

Pentru zidirea noului parlament după-cum raportéază însuși ministrul-presidenț s'au cheltuit până ađi aprîpe 6 milióne și jumătate. Din suma această în special pentru zidire s'au spésat suma de 4,600.000 fl. afară de procurarea locului, care, a costat peste 220.000 fl. și pentru care procurat fiind din proprietate militară, în schimb a trebuit să se deé miliției 990.000 fl. din visteria statului. Pentru noul palat al parlamentului legislațiunea a lăicidat 9 1/2 milióne floreni, é pentru arangiamantul și decorațiunea lui internă 2,200.000 fl. Suma considerabile acea, la cari din greu contribuim cu toții, dar din cari noi românii nici cel mai mic folos nu avem.

Concertul reuniunii române de muzică din Sibiu.

Pe cât de tare se manifestase în timpul din urmă dorința românilor sibiieni să asculte concertul reuniunii, pe atât de strălucit și de măreț a fost rezultatul acestui concert, dat Marți sêra. Și cu bucurie constatăm, că interesul publicului căștigă tot mai vast teren pentru concertele reuniunii noastre, carea condusă cu conștiențiositate dirigentului ei, a d-lui G. Dima, — după cum se esprimase un strêin, autoritate în ale artei, — pôte ține concurență cu cele mai avîntate reuniuni de cîntări.

Proba această o a dat reuniunea și aséră. Cutezăm a afirma, că concertul de aséră a ajuns culmea perfecției în șirul concertelor reuniunii noastre.

Șirul pieselor s'a început cu *psalmul 42* (pentru cor micst cu orchestră de F. Mendelssohn-Bartholdy) în carea espresiunea și timbrul sentimentelor de religiositate, de pocăire și de înălțare au fost colorate cu o esactitate atât de perfectă, încât impresiunea lor puternică avu momente hotărîtore în dispoziția publicului, pîtruns de solemnitatea esecutării. Cor, soliști și orchestră toți au escelat. Rol principal de solist a avut d-șóra Al. Cunțan, carea prin școlă escelentă și prin vocea, ce o posedă, ne face să ne legăm mari speranțe pe terenul acesta al artei. — Esecutarea punctului 2: *patru cîntece populare* întocmite pentru cor micst de G. Dima a alimentat focul sacru al mândriei naționale și a dovedit strêinilor dulcêța cîntecului românesc.

Punctul 3 „*Dor de primăvară*”, (pentru solo quartet și orchestră) a fost esecutat de patru dintre cele dintîu puteri, cele dispune reuniunea, d-nele: M. Crișan și M. Dima și d-nii Vas. Popovici și Dr. Saftu și prestațiunea atât în soluri (d-na Crișan și d-l Popovici) cât și în quartet a fost escelentă. Acompanierea la pian o a făcut și de astădată d-na Brote. O surprindere plăcută și primită cu mare căldură o au format *cele trei cîntece populare slovacesci*, întocmite pentru cor micst de d-l G. Dima. Publicul a aplaudat frenetic, cerînd mereu repetiția lor.

Cu punctul 5 „*Hora*” (pentru cor micst și orchestră) s'a încheiat progra-

mul concertului. Sub impresia adîncă, ce o a lăsat această piesă, publicul numai după-ce rîsplăti repetit cu aplause furtunoase, care nu voiau să mai termine, părăsi sala.

Din această descriere, ținută în conturi mai mult generale, publicul își pôte face icóna progresului, ce l'a realizat această reuniune și a avîntului pe terenul artistic. Cu astfel de mijlôce și cu muncă vom impune.

Un cuvînt puternic de laudă aducem orchestrei militare, cu al căru concurs valoros s'a esecutat trei puncte din program și carea a ținut să fie la culmea esactității.

Răspuns la „nisece observări...”!

de

Dr. Vasilie Saftu.

(Încheiere).

II. Cronologia.

Aici trebuie să mă închin. Din observările d-tale mi-am căștigat convingerea, că ești un „istoric” „virtuos” în știința despre ani și zile. Ce să-mi faci, dacă tocmai din prea mare bunăvoință către școlă, din compătimirea, ce o am pentru elevi, cu un cuvînt din punct de vedere curat pedagogic nimesc eu această rară virtuositate, dacă o aplică cineva în școlă, pedanterie chinuitoare de ani și de zile? — În acestea se cuprinde în reasumat părerea mea din alusiunile de sub No. 3 și 4, pe care de asemenea o voi dovedi.

Am mai afirmat în critica mea, că se găsesc și d'acei ómeni, cari jertfesc legătura logică a evenimentelor pentru hatîrul periódelor. Iartă mi indiscrețiunea, dar această e convingerea mea din observările d tale. Lucrul cel d'întăiu, de care te legi, e de natură cronologică: Nu-ți place împărțirea periódelor din cartea domnului Dr. Pușcariu. Îi observi:

1. Că de ce n'a început per. II cu anul 312, — é immediat după aceea d-ici, că putea începe și cu 323, numai cu 325 nu.

2. Că de ce n'a început per. III cu 622, fiind pôte fuga lui Mahomet un eveniment mai însemnat pentru o istorie bisericescă creștină decât cel din urmă sinod ecumenic (787). Apoi nu-i această — după-cum d-ic eu — o cestiune de aprețiere?

3. Că de ce n'a început alt periód cu 1054 etc.

Mai toate observările d-tale se refer la „timp” adevă la perióde și ani; chiar și cuvîntul „legătură logică” îl înțelegi d-ta numai din punct de vedere „al succesiunii în timp”, nu al necesului logic d'între cauze și efecte. Tot ce nu consună cu „categoriile d-tale de zile” e fără legătură logică. De aceea în No. 11 a. c. fi imputi autorului, de ce n'a vorbit întăiu despre papa Gregoriu VII, apoi despre cruciate etc. D-ta te ocupi în continuu numai cu deslegarea întrebării: „când” s'a petrecut cutare eveniment, dar nici odată: Cum și din ce cauză s'a întemplat așa și nu altfel. După părerea mea — pentru desvôltarea judecării istorice, cum și din ce cauză sunt cestiuni indispensabile, é când al d-tale, dacă e prea încărcat, devine un incuisitor al memoriei.

Ei bine, d-le istoric, să mă ierti, dacă îți spun franc părerea mea: Când vîd doi istorici discutând astăđi asupra periódelor, de când și până când, din punctul meu de vedere mi-se pare, că discută de *lana caprina*. Pe mine nu mă împórtă așa de grozav, că începe per. II cu 312 ori 323 ori 325 și-l isprăvesce cu 622 ori 787, pe mine mă împórtă: Dacă evenimentele sunt astfel descrise, încât elevul are legătura logică necesară d'între ele, și cunoște, cum se cade necsul natural d'între cauzele și efectele istorice. Eu nu i fac nici o imputare acelu elev, care nu ține în memoria lui un anișor,

ori o diuică, dacă mă voi convinge, oă n'a învățat de rost, ci cu propriile lui cuvinte și cu căldură îmi va espune o judecată istorică sănătoasă.

Probe, că te ții orbiș de perioade, sunt desele observări:

1. De ce a tratat autorul unele erezii din per. II în per. I? Să-ți spun eu pentru-ce: Pentru-că n'a voit să sacrifice legătura logică d'între erezii pentru gustul perioadelor. Îți închipuiesc d-ta, că în conștiința elevului toate *ereziile*, fie ele și mai îndepărtate unele de altele, formeză o serie de idei asociate. Mie mi-ar fi plăcut, să le fi tratat pe toate într'un capitol mai mărilor.

2. De ce a tratat tot monachismul în § 23 din per. I; de ce nu l'a îmbucătățit și pentru per. II. Apoi așa scii d-ta, să păstrezi asociațiunea ideilor din conștiința elevului tot cu știrbituri?!

3. De ce a amintit unele sinode locale din per. I „și” în per. II. Eu cred, că a făcut-o, ca să restabilească legătura logică întreruptă prin perioadă. Nu faci d-ta tot așa? Vorbești d. e. despre un popor în per. I. treci apoi la al doilea și al treilea popor etc. Când revii la poporul cel d'întăiu însă în per. II nu faci o scurtă repetiție, ca să deștepti ideile aseptive din conștiința elevului? Dacă nu faci, rău faci. — De altfel mie mi-ar fi plăcut să trateze toate sinodele într'un capitol fără de considerarea drăguțelor d-tale de perioade.

În No. 10 al „Fôiei diecesane” ăr te legi de ani. E nostimă observarea, care mi o faci mie. Vorbind despre Augustin, dici, „nu pe la anul 430, dle critic, ci până la anul 430”. Este anul acesta de atâtă importanță pentru elev? Ce-i faci d-ta unui scolar, care va avé o judecată sănătoasă istorică despre predestinațiune, doctrina lui Augustin, dar va dice, că a tost episcop în Hippo pe la 430 și nu până la 430?

Sărmanul, îi plâng de milă. D-ta ești în stare să-i spui, că Augustin a trăit 76 de ani, că a murit în 28 August 430; ce păcat, că nu găsești nici în patrologie ora și minutele!!

Ei bine, d-le Ionescu, spune d-ta drept, când vorbim noi de un manual pentru școlele secundare, nu este asta o pedanterie chinuitoare de ani și de zile?! Ba eu aș numi-o un fel de periodomanie, anomanie stricacioasă elevilor.

Și acum încă o întrebare, apoi isprăvesc cu cronologia: După d-ta per. II ar trebui să se începă dela 312—622.

Eusebiu, episcopul din Cesarea, părintele istoriei bisericesci, s'a născut la anul 270 și a murit la 340*). Cum faci acum? Ca să nu ți strici iubitele d-tale perioade vei trebui, să vorbești în per. I despre anii copilăriei, ai juneții și jumătate ai bărbăției, apoi în per. II despre restul vieții sale. Ei bine, d-le Ionescu, lasă gluma la o parte: Nu vești, unde ajungi cu periodomania?! Dela sublim până la ridicul e un pas foarte mic.

III. Metoda.

Metoda la un manual de școală este cea mai principală condițiune, despre care d-ta n'ai vorbit mai nimic, ăr eu am descris-o per longum et latum.

a) Instructivă.

Înainte de toate trebuie să constat și aici, cum am dovedit și mai sus, că d-ta înțelege uneori lucrurile pe de-antorsele. Ei bine, d-le Ionescu d-ta scii în No. 10 (1895): „D-l critic ar dori, ca într'un manual de istorie, să nu se prea observe scopul instructiv, pentru-că acesta ar fi „o pedanterie chinuitoare”, apoi că scopul instructiv nu este memoria, ci o judecată istorică”. Trebuia d-l critic să

*) După patrologia lui Dr. Iosef Nirschl, tom. II pag 8 și 10 1883.

scie, că numai prin înmulțirea ideilor poți influența și asupra sentimentului, și apoi cum se va desvolta judecata istorică, dacă vom negliga memoria? „Apoi așa am dis eu în critica mea: că e o pedanterie chinuitoare observarea scopului instructiv?! Unde și când?! Acesta e prea mult, e un abus literar, care nimănui nu-i e permis. Eu am numit pedanterie chinuitoare încărcarea memoriei cu numeri de ani și de zile! Va să dici, după capul meu, scopul instructiv nu este memoria, ci judecata istorică; fiindcă d-ta această afirmațiune o contesti, după capul d-tale, scopul instructiv trebuie să fie memoria. Așa dară, după d-ta judecata istorică se desvoltă prin memorie?!”

Eu pot, să mi formez o judecată istorică asupra unui eveniment, fără să-l sciu de rost. Cetesc cu rațiune, nu memorizez nimic, și-mi fac judecata mea. N'ai făcut d-ta esperiența, că elevii, cari memorizează mai mult, judecă mai puțin?!

Halal de pedagogia d-tale! E contra dictoric opusă virtuosității cronologice!*) Mai departe recunosc, că legătura logică e condiția principală la metoda instructivă; dar nu ești mulțumit cu legătura logică, cum o esplic eu (mai sus am arătat, cum o înțelegi d-ta), să înțeleg pentru puternicul motiv, că eu o pun peste drăguțele de perioade și pentru-că sunt contra acestora. Mai târziu dici: „Numai încap în doi alai, că ar fi de dorit, să avem noi cum am alte popore, o istorie scrisă în felul acesta, (cum am dis eu), dar cartea aceea nu ar fi carte de școală, ci ar fi o istorie în monografia, sau cum este opul lui Böhringer, „die Kirche Christi und ihre Zeugen, oder Kirchengeschichte in Biographien”; nu cred însă, că opul acesta ar putea trece, ca manual de școală! Ei, ce dici, d-le Ionescu; d-ta, care vești bucurios contradicțiile altora, nu ți se pare, că aici te contradici și singur? Apoi de ce să nu fie tocmai o istorie în monografia bună pentru școală?! Eu susțin, că da, e bună mai ales, dacă nu degenerază în anomanie; prin urmare tocmai contrarul dela părerea d-tale. Cu toate acestea cine a cetit critica mea cu judecată, s'a putut convinge, că eu nu esclud cronologia din istorie întru cât e indispensabilă pentru evenimente; am combătut numai pedanteria.

b), educativă.

În Nr. 10 (1895) dl istoric Ionescu scrie: „Suntem fericiți, că dl critic” nu a ajuns încă să fie o autoritate recunoscută în ale educațiunii, căci am ajuget, să educăm de acum înainte numai prin fraze, prin epetete împodobitoare și figuri oratorice”. Și acesta o dici d-ta, după ce am recomandat eu stilul lui Balcescu și al lui Cogălniceanu, ca stil istoric?! — Față cu atari vorbe, iartă-mi expresiunea, dar eu trebuie să-ți reflectez mai prosaic cu cuvintele: O l'aimable ignorance!

Dle Ionescu, dacă în cele de de până aici ai cam schiopătat, apoi în ce privește metoda educativă ai cădut cu totul în grăpă. Bine, domnule: Nu recunosc d-ta nici aceea, că stilul într'o carte de istorie trebuie să fie înflorit, plin de epetete împodobitoare și de figuri oratorice?

E greu într'adevăr, ca d-ta, om de cifre, să te împaci cu astfel de mofturi. D-ta scii una și bună: Augustin s'a născut la 354 Nov. 13 ora cutare și minutul cutare și a murit la 430 August 28 ora cu tare și mi-

*) Mă mir, că ai avut curagiul, să contesti tot în No. 11 (1895) afirmațiunea mea, că caracteristica unei perioade trebuie făcută la finea acesteia, și că mai bine ar fi s'o faci în suși elevul în scris, pentru-că în chipul acesta profesorul se poate convinge, cum și-a însușit scolarul respectiv materialul percurș.

nutul cutare. Ce zor ai domniata de figuri oratorice? Sentimentul se poate desvolta și prin cifre Nu-i așa? D-ta crești, că și în istorie, trebuie să proceadă cineva, ca în matematică: 3 și cu 5 și cu 6 fac 14; să se folosiască tot de diciți „simpluțe”, dar nu de fraze oratorice. D-ta crești, că e tot atâtă și ridiculizezi exemplul, care l'am adus eu diciend, că e nostim, fără să spui pentru ce. Eu am susținut, că nu e tot atât, dacă va dice cineva: „Împăratul roman Traian, a adus coloni în Dacia” sau „Vestitul împărat roman, nemuritorul și marele Traian, a umplut bogatele ținuturi ale mândrului nostru Ardél cu coloni harnici aduși din toate părțile imperiului roman”. Ei acum să-ți dovedesc d-tale, istoricului „profund și savant”, că nu numai nu e tot atâtă, dar e mare diferență.

Presupunem, că ași spune eu următoarea diciere simplă: „Istoricul N. N. a publicat într'o fôie nise observări critice” sau: „Vestitul istoric român, cunoscutul și marele N. N. a umplut colonele cutărni foi cu neprețuitele sale cunoscinte de perioade, de ani, de zile, de minute și de secunde” Ei, este tot atâtă?!

Și acum, fiind-că omul e om, permite-mi să mai scriu și eu câte-va cestiuni subiective. O vorbă ca o mie: Dl Dr. Pușcariu a publicat o istorie bisericescă. Eu mi-am făcut observările mele și am tras concluziunea, că e un bun ajutor în mâna unui profesor dibaci și conștient. D-ta, d-le Ionescu, ai ajuns la un rezultat contrar. Pentru d-ta cea mai bună probă de critic „superior” este: Să te apuci să scii una mai bună, căci e ușor a dice, că e rău, dar e mai greu a face însuși mai bine. Și poți că pe viitor o vei și face! Ei bine scii d-ta, la ce mă aștept eu pe basa celor esperiate pân' acum? Permite-mi încă odată indiscrețiunea: Cartea d-tale de istorie va sémăna aproape cu logaritmemele lui Georg de Vega!

Și apoi încă una și am isprăvit pentru astă dată: Evangelistul Matheu dice la cap. 23 v. 12:

„Că cel ce să va înălța pe sine, să va smeri și cel ce să va smeri pe sine, să va înălța!” Să nu crești, că e contradicție, căci aceeași idee o găsim și la Evangelistul Luca c. I. v. 52.

Cu alte cuvinte, dacă și scii câte-va perioade sau căți-va ani, să nu pretinzi dela noi, să te considerăm serios de „istoric”, căci atunci în conformitate cu vederile moderne pedagogice, privitoare la propunerea istorici, noi îți răspundem: „Magna petis, Phaeton!”*)

„Viეტă nouă”

de

Henry Drummond.

(Traducere din limba germană).

Mai bine de un pătrar de secul, urmând unui îndemn intern, în toate cestiunile ce mă atingeau, am mers la Iisus Christos, ca să-mi dea măsura și directiva. În toate lucrurile și în urmă aproape fără voie — am căutat să vin în apropierea lui Iisus Christos.

Ochiul meu intern l'a privit de timpuriu și a cunoscut privirea iubirei sale, care era așintită asupra mea; atunci mi se părea aproape de sine înțeles, că dela această privire a mântuitorului emana o influență, care îmi arăta în toate amănuntele calea dreptă, cum să înfrânez patimile, să îmblânDESC mândria, să stăpănesc egoismul.

Dela Christos, care s'a descoperit ochiului meu intern, am primit eu mai multe idealuri modeluri, influențe, care m'au condus în vietă decât dela un caracter omenesc.

„Acesta nu este totul. Pot dice, că Domnului Iisus Christos îi dătesc toate ide-

*) La ultima „necuviincioasă și nechibzuită” notiță din Nr. 11 al fôiei diecesane (1895), care se termină cu „Tempora mutantur”, n'am să observ de astădată alt ceva decât: De mortuis nihil nisi bene; pe românește: să-i lășăm pe cei morți, să se odichiască în pace!!

ile, reprezentațiunile, care îmi fac cerul o realitate, toate cugetele, care îmi deschid drumul între mine și cer. Mântuitorului dătesc toate ideile mele despre creșterea charului în suflet, tot pasul, care promovază vietă dumnezească în mine, totă mărirea, care ajunge din eternitate în lumea mea. Ceea-ce sunt eu acum ca om, sunt în urma credinței în fiul lui D-deu.

„Nici acesta nu este totul. Viitorul fericit este adevăratul teren, în care prind rădăcină toate câte îmi fac vietă pămăntescă binecuvântată, dar eu dic: ce este vara în asemănare cu produsele ei trecătoare, flori, foi, ierburi, frunze, aceea este Christos față de efectele lui Christos în inima mea și în sufletul meu.

Toate florile și frunzele iubirii pămăntesci, toate bucuriile, care se învârtesc în jurul vieții mele de creștin, și pe cari le țin și le păstrez în viitorul fericit, îmi sunt mie, aceea ce sunt florile și frunzele verzi în asemănare cu soarele, care produce vara. Christos este alpha și omega, începutul și sfârșitul, adevăratei mele vieți.

„Dacă cetesc în biblie învăț multe din testamentul cel vechiu, și multe în cel nou, din epistolele apostolului Pavel; dar mai pe sus de toate recunosc, că Christos este fructul bibliei. Pe el îl cânt în biblie și pentru el o cetesc. Eu cunosc o sete de iubirea lui Christos. Voi toți scii mai mult sau mai puțin, ce însemnează înseta de iubire; inima voastră numai atunci se simte mulțumită, dacă i se poate da ceva, ce ea nu are pe deplin chiar de cătră aceea, cari vă sunt mai aproape. Eu o sciu din vremurile când însetasem nespun de mult după iubirea lui Christos. În conștiința mea nu mă simt împovărat cu păcate, când e vorba de lege, încercată de păcate încă este conștiința, dacă me cuget la iubire — deși să poți, că iubirea și legea, când vei căuta să fie totuși una și aceeași. Dacă mă apropiu mai tare de mântuitorul meu, dacă mă adresez iubirei lui îmi arde conștiința pentru neasemănarea, neperfectiunea și nevrednicia mea totală. Ființa și vietă mea nu mise arată mica odată atât de săracă și golă înaintea ochilor, ca atunci, când mă plec în liniște înaintea lui și privirea lui care nu este mânia, ci iubire este așintită asupra mea. Nici odată n'am atâtă dorință de ce fi amabil, de a fi iubit ca atunci când stă Christos cu iubirea sa înaintea mea.

„Dacă privesc înapoi asupra vieții mele mai vii îmi sunt atunci în memorie zilele și orele acelea, în care am fost cu mod conștiu mai aproape de el. Toate celelalte sunt fără colóre și palide și stau ca norii pe orizont. Numai sciința despre Christos — înveșturile credinței obiceiurile, întocmirile toate câte sunt de lipsă numai pentru esistența mecanică, esternă a vieții creștine, partea care se poate observa cu sensurile — numai acesta se vestejesce, și pică jos asemenea frunzelor verii trecute, dar rămâne aceea ce este Christos cel viu în inima mea.”

Cine poate asculta această musică a vieții cu refrenul energic: Christos, și să nu se umple de dor fierbinte? Da înainte de a fi pătrunși de o astfel de musică, și de a o putea acompănia noi nici nu scim, ce este vietă.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Nr. 8 al revistei literare beletristice, pentru familie „Rândunica” cu următorul sumariu:

„Ana”, de Marg. Moldovan. — „Inzadar”, de V. R. Buticescu. — „Judele Zăbun”, de I. E. Prodan. — „Se duce iarna”, de V. B. Muntenescu. — „George Dandin sau bărbatul înșelat”, (trad.) de Iosif Sschiopol. — „Pe un gând”, de Elena din Ardél. — Rămurele: „Impresii de călătorie”, de Ilie din Urseni. — „Feliurite”.

„Rândunica” apare în Sibiu, de trei ori pe lună și e redactată de d-l Silvestru Moldovan. Conținutul ei e variat, amuzant și instructiv. Prețul abonamentului e pe an 6 fl., pe 1/2 an 3 fl., pe 1/4 an 1 fl. 70 cr.

Szám 1832/95 — urb.

[48] 1—3

Hirdetmény.

Szász-Ujfalú község általános határta-
gosítási ügyében az előmunkálatok megke-
zdése, nevezetesen a képviselőt rendezése, a
működő mérnök megválasztása és a költség
előirányzat elkészítése végett határidőül: az
**1895 évi Április hó 29-én délelőtt
9 óráját** Szász-Ujfalú község házába tűz-
tem ki, mikorra az összes érdekelteket azon
hozzáadással idézem meg, hogy a felek el-
maradása a tárgyalás megtartását akadál-
yozni nem fogja.

Egyben a birtokrendezési utasítás 61
§-a értelmében felhívom a birtokrendezési
mérnököket, hogy azok kik a kérdéses ügy-
ben a működő mérnöki kendőket elvállalni
szándékoznak a szerződési pontozatok elő-
terjesztése mellett ajánlataikat hozzám vagy
az érdekeltektől küldjék be.

Erzsébetváros, 1895 hó Már-
cius 6 a kir. törvényszéktől.

Bár. Apor Zoltán,
eljáró bíró.

Szám 1833—1895

urb.

Hirdetmény.

A Szász Rudály község általános ha-
tárta-gosítási ügyében az előmunkálatok meg-
kezdése nevezetesen a képviselőt rendezése
a működő mérnök megválasztása és a költség
előirányzat elkészítése végett határidőül
az **1895 évi Április hó 30-ának d.
e. 9 óráját Sz. Rudály község há-
zához tűztem ki**, mikorra az összes ér-
dekeltektől azon hozzáadással idézem meg,
hogy a felek elmaradása a tárgyalás meg-
tartását akadályozni nem fogja.

Egyben a birtokrendezési utasítás 61
§-a értelmében felhívom a birtokrendezési
mérnököket, hogy azok kik a kérdéses ügy-
ben a m. mérnöki kendőket elvállalni szán-
dókoznak a szerződési pontozatok előterjesz-
tése mellett ajánlataikat hozzám vagy az ér-
dekeltektől küldjék be.

Erzsébetváros, 1895 márczius
hó 6-án.

Bár. Apor Zoltán,
eljáró bíró.

Nr. 111/895.

[39] 3—3

EDICT.

Alecsa Rancea, gr.-or. din Ofen-
baia, protopresbiteratul Lupșei, carele
de 18 ani a părăsit pe legitima sa
soție Ana Ciaba tot din Ofenbaia,
tără a se îngriji de subsistența ei, prin
acesta, pe besa rezoluțiunei P. N. con-
sistoriu archidiececan din 24 Ianuariu
a. c Nr. 416 Bis, se citează ca în ter-
min de 3 luni de zile, dela prima pu-
blicare a acestui edict în „Tel. Rom.”
să se prezenteze la subsemnatul oficiu,
căci la din contră procesul divorțial
intentat de soția sa se va pertracta
și decide și în absența lui.

Ofenbaia, în 20 Februarie 1895.

Oficiul protopresbiter al Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 168/895.

[46] 3—3

EDICT.

Sofia Raica născută în Cetea,
soția legiuită a lui Nicolae Mihailan
din Alba Iulia, care mai bine de 5
(cinci) ani de zile a părăsit pe soțul
ei, fără a se sci unde petrece, pe basa
rezoluțiunei Venerabilului consistoriu
archidiececan din 14 Februarie Nr.
8840 B. se citează a se înfățișa la forul
matrimonial gr.-or. al Albei-Iuliei în
termin de 6 luni de zile dela prima
publicare, căci altcum procesul divor-
țial intentat de soțul ei, se va per-
tracta și decide și în absența ei.

Alba-Iulia, 5 Martie, 1895.

Forul matrimonial de I instanță al
Albei Iuliei.

Nicolau Ivan,
protopresbiter.

AVIS.

In librăria tipografiei archidiececane se află de vânzare următoarele cărți:

[169] 13

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat. fl. 15.—	
Chiriacodromion (Cazan), nelegat fl. 10, legat. fl. 12.—	
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin. 18.—	
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. 20.—	
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg. 75.—	
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat. 75.—	
Proscomidia altariului. 25.—	
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. 10.—	
Rânduiala la sfințirea bisericilor 2.50	
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat. 25.—	

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. 24.—	
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat. 25.—	
Abedar, de Silvestru Moldovan ne- legat cr. 20 leg. 25.—	
Abedar magiar-român, de N. Put- noky leg. 20.—	
Aritmetica, de P. Dima. 32.—	
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = 45.—	
Aritmetica după Lurz. 20.—	
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = 35.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. 40.—	
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. 30.—	
Carte de cetire de Ioan Popescu legată. 70.—	
Catechism de M. Toma. 30.—	
Catechism bogat. 50.—	
Cărțică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă. 15.—	
Comput de Ioan Popescu. 120	
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă. 2.—	
Compendiu de drept canonic edi- ție nouă. 3.—	
Conducător la Abedar de I. Po- pescu. 10.—	
Culegere de cânteceneționale. 25.—	
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. Carte de cântări bisericesci pentru copii. 12.—	
Cors de limba magiară de Molnár I. II. III. a. 20.—	
Constituția patriei de Ioan Popo- viciu leg. 20.—	
Chemia elementară de Vlaicu. 80	
Chemia anorganică de Filipescu. 80	
Drepturile și datorințele civile. 20	
Elemento de Geografia de Zacha- ria Boiu. 30.—	
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu. 30.—	
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu. 30.—	
Elemente de Fisică de I. Dariu. 30	
Fisica de Făgărășan. 40.—	
Gramatica română de Mihailan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = 24	
Geografia pentru sc. populare de I. Dariu leg. 35.—	
Geografia pentru sc. populare de Moldovan & Făgărășan. 30.—	

Geografia pentru sc. populare de Moldovan & Făgărășan I. fl. 1.20	
Geografia pentru sc. populare de Moldovan & Făgărășan II. 50.—	
Geografia pentru sc. populare de Făgărășan & Bărsan II. 1.—	
Gramatica română de I. Dariu. 25.—	
Gramatica limbei magiare de Cri- șan & Putnoky. 1.—	
Istoria biblică pentru sc. populare 30.—	
Istoria biblică pentru sc. populare 55.—	
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. 3.—	
Ieagăgia de Dr. Ilarion Pușcariu. 1.50	
Istoria bisericescă ptr. sc. pop. 35.—	
Istoria bisericescă pentru sc. populare medii I. II. 1.—	
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop. 25.—	
Istoria Ungariei de S. Moldovan. 26.—	
Istoria Ungariei pentru sc. populare secundare de V. Goldiș. 80.—	
Istoria universală pentru sc. populare secundare de V. Goldiș. 1.—	
Istoria naturală de Dr. D. P. Bar- cian I. = 50 II. = 60.—	
Istoria literaturii române de La- zariciu. 1.—	
Legendar român de V. Petri. 50.—	
Legendar magiar român de N. Pu- tnoky. 30.—	
Limba maternă de Dr. Ilarion Puș- cariu, ed. nouă. 40.—	
Mărturisirea ortodoxă. 1.20	
Pastorală veche. 1.—	
Pastorală nouă. 1.50	
Pomăritul de D. Comșa. 1.—	
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu. 1.—	
Psychologia empirică de I. Po- pescu. 2.—	
Teologia dogmatică. 1.—	
Teologia morală. 1.50	
Toldy, Narațiune poetică de Cri- șan & Putnoky. 70.—	

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea. fl. 2.50	
Istoria bis. politico-națională. 1.—	
Enchiridion sau carte manulă de canone. 4.—	
Învățătorul și poporul de Marie- nescu. 50.—	
Polemia contra Heliad. 50.—	
Calendar pe anul 1895. 30.—	
Serisori apologetice. 50.—	
Sunete și resunete de Z. Boiu. 50	
Scrierea sf. Ioan gură de aur. 50	
Vocabular român german. 70.—	
Anghira creștină (cuvântări) fu- nebrale de T. V. Gheaja. 1.50	
Anecdote și glume de T. V. Gheaja. 65	
Antologie română de Manliu. 1.75	
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan. 20.—	
Cine ce face lui își face, comedie într-un act pentru tinerimea scolară. 10.—	
Codicele de Mateiu Voilean. 80.—	
Colinde de A. Marienescu. 1.10	
Compas românesc de P. Petrescu. 50.—	
Cuvântări funebreale de Z. Boiu. 1.50	
Crestomația română de I. Manliu. 1.75	
Date istorice de I. C. Pușcariu. 2.—	
Descăntece populare de Marian. 2.—	
Documente pentru limbă și istorie de Dr. Il. Pușcariu. 2.50	

Doine și strigături de St. Muntean. fl. —.12	
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariș. —.80	
În memoria lui G. Bariș peșii de G. Joandrea. —.20	
Întrebări de educație și instruc- țiune studii pedagogice de Dr. P. Span. 1.—	
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau. —.50	
Lecsiuncul comunelor bisericesci din archidieceasă de Dr. Re- mus Roșca. 1.—	
Noul atac asupra sc. populare. —.25	
Manual de drept cambial de I. Socaciu. 2.—	
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan. —.20	
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju. —.25	
Poesii de Andrei Murășan. 1.50	
Poetica română de I. Manliu. 1.75	
Povesti ardelenesci din gura po- porului de I. P. Reteganul I—V. 125	
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu. —.75	
Retorica și stilistica de I. Manliu. 2.—	
S'a dus în țară novelă originală de Il. Chendi. —.15	
Studiu diu economia națională de P. Petrescu. —.40	
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu. —.45	
Stupăritul de C. Dimian. —.80	
Vechia metropolie de N. Popea. 1.50	
Protocolele sinodale dela 1864— 1893 tote laolaltă. 19—	
Protocolele congresuale dela 1868— 1891 tote laolaltă. 7.60	
Statut organic. —.25	
Regulament pentru parohii. —.10	
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului. —.10	
Regulament pentru procedura ma- trimonială. —.20	
Regulament pentru seminarul pe- dagogico-teologic Andreian. —.10	
Regulament pentru afaceri interne congresuale. —.20	

IV. Tipărituri.

Budget c. 03	
Catalog de clasă c. 02	
Catalog de clasă broș. din 10 c. 30	
Catalog de clasă broș. din 15 c. 45	
Catalog de clasă broș. din 20 c. 55	
Carte de evidență c. 03	
Carte de evidență leg. din 30 c. 1.80	
Carte de evidență leg. din 40 c. 2.10	
Chronica scolară leg. 1.50	
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta sc. c. 02	
Conspecte protopopesci, pentru noul. —.05	
Conspect despre comunele matre și filie c. 03	
Conspect despre vizitarea sc. 03	
Conspecte de catechisă c. 03	
Conspecte scolare înv. (date sta- tistice c. 06	
Conspecte prot. I. II. III c. 06	
Conspecte de absență săptămă- nale și lunare c. 02	

Contul capitalelor active c. 03	
Estrase din protocolul botezărilor, cununaților și morților esempl. —.01	
Matricula scolară c. 2 legată din 50 c. 1.50	
Inventare pentru averea bisericilor —.10	
Jurnal de casă c. 03	
Jurnal de casă leg. 25 coli. 165	
Jurnal de casă leg. 30 coli. 1.80	
Obligațiuni ptr. biserică esempl. —.01	
Protocolul bunei învoiri c. 06	
Protocolul bunei învoiri leg. din 50 c. 4.—	
Protocolul parochial c. 06	
Protocolul parochial leg. din 50 c. 4.50	
Protocolul botezărilor c. 06	
Protocolul botezărilor I. din 50 c. 4.50	
Protocolul cununaților c. 06	
Protocolul cununaților I. din 50 c. 4.50	
Protocolul morților c. 06	
Protocolul morților leg. din 50 c. 4.50	
Protocol de esibite c. 03	
Protocol de esibite I. din 30 c. 1.80	
Protocol de esibite I. din 50 c. 2.50	
Prot. de clasificățiune c. 02	
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. 1.50	
Specificațiuni pentru noa cunu- nați c. 05	
Testimonii scolare esempl. —.02	
Testimonii de religie. —.02	

V. Icoane.

Icoana înmormântării domnului pe pânză. fl. 2.50	
Icoana înmormântării domnului pe hârtie. 50.—	
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie. 30.—	
Icoana Evangeliștilor pe hârtie. 50.—	
Portret Șaguna. 1.—	
Portret Gozsdu. 1.—	

VI. Requisite de scris.

Libele de scris a 1 cr. 100. —.70	
Libele de comput a 1 cr. 100. —.70	
Libele de dictando a 1 cr. 100. —.70	
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu. 15.—	
Glasuri (tocuri de pene) și de ce- ruse rotunde și quadrate a 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și Tocuri (c. 04) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata. —.45	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept a 6, 7, 8, și 10 fl. mii de c. 04	
Ceruse a 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bu- cata și suta a 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți.	
Tablițe de piatră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de sc. 04 pentru copii, chi- puri pentru copii, Cercele, Văp- sele și pensele, Hârtie sugativă.	
Calemare, Liniale, hârtie pentru ste- lagiu, Albume, Blocuri, Ținte de desam; totfelul de negrăla, tote acestea cu prețuri foarte moderate.	